

BACKGROUND REPORT

PRAGUEPRAŽSKÝ
STUDENTSTUDENTSKÝ
SUMMIT

ECOFIN

Mezinárodní finanční kriminalita

Autor: Jakub Kopřiva
Imprimatur: Martin Mezenský, Barbora Ohnoutková
Jazyková úprava: Jakub Kopřiva, Jana Fialová, Vendula Kulichová
Grafická úprava: Jan Hlaváček

Model OSN

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXI. ročníku Pražského studentského summitu.
© AMO 2015

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
Žitná 27, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz
IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz

1 Úvod

Pojem *mezinárodní finanční kriminalita* pokrývá celou řadu rozdílných kriminálních činností od zneužívání platebních karet, různých podvodů využívajících internet přes hackerské útoky proti finančním institucím i jednotlivcům, padělání peněz až po praní špinavých peněz a daňové úniky.¹ Objem kriminální činnosti v této oblasti roste se stále zvětšující se provázaností ekonomiky s technologickým rozvojem.² Mezinárodní finanční kriminalita ve všech svých podobách ovlivňuje svět, v němž žijeme. Socio-ekonomický dopad některých z nich je však výrazně významnější než dopad jiných. Je pravděpodobné, že se člověk setká spíše s různými internetovými podvody či že mu projdou rukama jinde na světě padělané peníze, než že by se pokoušel navrhovat či rozkrývat komplexní mechanismy pro praní špinavých peněz anebo se pokoušel převodem do zahraničí krátit svůj stát na daních. Ovšem právě praní špinavých peněz a daňové úniky jsou formy mezinárodní finanční kriminality s nejvýraznějšími dopady.³

Ukazuje se, že na praní špinavých peněz, často označovaném jako „*zločin bez obětí*“, stojí mezinárodní organizovaný zločin, a že by bez něj nemohl fungovat. Problematika daňových úniků se pak bolestně týká zejména rozvíjejících se zemí, které příjmy z daní nutně potřebují pro plnění základních funkcí státu. Rozvíjející se země se však na mezinárodní spolupráci v boji proti daňovým únikům téměř nepodílejí, protože těžko plní rozvinutými státy kladené podmínky. Daně, které tvoří zcela zásadní součást suverenity státu, jsou také příkladem oblasti, v níž užší mnohostranná mezinárodní spolupráce v praxi prozatím často naráží na nepřekonatelné limity.

Přestože spolu praní špinavých peněz a daňové úniky úzce souvisejí a v mnohých zemích jsou daňové úniky (tax evasion) řazeny k tzv. *money laundering* (do češtiny se obvykle překládá jako „praní špinavých peněz“, ovšem jde o obecnější pojem), jedná se vposled o dvě tolik specifické oblasti, že o nich pojednáváme ve dvou oddělených kapitolách. Každá z kapitol je uvozena informacemi právě o socio-ekonomickém dopadu daného fenoménu a pokračuje přehledem mezinárodních iniciativ, které se mu věnovaly a věnují.

¹ *Crime Areas: Financial Crime* [online]. INTERPOL. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.interpol.int/Crime-areas/Financial-crime/Financial-crime>

² Op. cit.

³ Pro bližší informace o ostatních druzích mezinárodní finanční kriminality neváhejte využít rozcestník na webové stránce <http://www.interpol.int/Crime-areas/Financial-crime/Financial-crime>.

2 Boj proti praní špinavých peněz

2.1 Praní špinavých peněz v souvislostech

Jedním z průvodních jevů zvyšující se nejen ekonomické provázanosti světa je enormní nárůst objemu mezinárodního organizovaného zločinu. Globalizuje se například obchod s drogami, obchod s lidmi zcela běžně překračuje hranice jednotlivých států a touhu mnohých lidí uniknout z válkou postižené či jen hospodářsky zaostalé země využívají velké skupiny převaděčů. Mezinárodní organizovaný zločin však nabývá také celé řady dalších podob. Díky překotnému rozmachu technologií již není obtížné komunikovat na velké vzdálenosti v reálném čase, a je tedy možné řídit sítě zločinců rozsáhlé jako nikdy dřív, velmi efektivně alokovat⁴ k trestné činnosti potřebné zdroje, téměř okamžitě reagovat na případná nebezpečí a také se rychle přizpůsobovat měnící se poptávce.⁵

Bývalý generální tajemník OSN Kofi Annan to v předmluvě k Úmluvě o mezinárodním organizovaném zločinu vyjádřil slovy: „[Teroristé, zločinci, dealeři drog, převaděči a další] zneužívají otevřených hranic, volných trhů a technologického pokroku, které přinášejí tolik výhod všem lidem,“ a následně připomíná, že hlavy členských států se v Deklaraci tisíciletí⁶ vyjádřily, že „muži a ženy mají právo na své životy a právo vychovávat své děti důstojně a bez hladu a beze strachu z násilí, utlačování a nespravedlností“, nakonec říká, že mezinárodní spolupráce, jejíchž plodů oni zločinci zneužívají, se má namířit i proti nim: „Díky mezinárodní spolupráci můžeme opravdu ovlivnit schopnost mezinárodních zločinců úspěšně operovat [...]“.⁷

Ve značné komplexitě mezinárodního organizovaného zločinu totiž nespočívá jen jeho síla, ale i jeho slabost. Proti různým druhům mezinárodního organizovaného zločinu lze bojovat opravdu rozdílnými způsoby, ovšem existuje aspekt, který mají všechny společný. Mezinárodní organizovaný zločin je totiž výdělečná činnost. Aby si však mohli zločinci svých výtěžků užívat, musí přesvědčit represivní složky, že tyto peníze získali legálním způsobem. Navíc není nezbytné jen legalizovat výnosy z trestné činnosti, k udržování rozsáhlé zločinecké sítě je třeba vyplácet jednotlivé účastníky a zajišťovat jim materiální podporu tak, aby to budilo co nejdůvěryhodnější zdání legality. Jinak se zločinci vystavují vysokému riziku odhalení.

⁴ přidělovat či rozdělovat

⁵ *Money-Laundering: Introduction to Money-Laundering* [online]. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/introduction.html>

⁶ Jedná se o rezoluci Valného shromáždění OSN, ve které se vytyčují Rozvojové cíle tisíciletí, tato rezoluce je dostupná zde: <http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.htm>

⁷ UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *United Nations Convention against Transnational Organized Crime* [online]. New York: United Nations, 2004 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>

Činnosti směřující k zakrytí původu nelegálně získaných prostředků se souhrnně nazývají „*praní špinavých peněz*“. Ač se legální definice v různých státech mohou lišit, jejich cíl je stejný kriminalizovat jednání skrývající pravý původ výnosů z trestné činnosti, oněch špinavých peněz.⁸ K vyprání špinavých peněz dochází pomocí velmi komplikovaných mechanismů, ovšem vždy můžeme rozlišit tři fáze tohoto procesu:⁹

- a) *Umístění*¹⁰ - jde o vstup prostředků získaných z trestné činnosti do finančního systému, respektive do „normální“ ekonomiky, jsou-li prostředky v hotovosti. Jedná se o uložení oněch prostředků (většinou v malých částkách) do finančních institucí či odvoz prostředků do zahraničí pro uložení tam. Může také dojít k nákupu velmi luxusního zboží, uměleckých děl, drahých kovů či kamenů, zločinci mohou být v tomto zboží přímo „vyplaceni“. Nyní zločinci používají k praní špinavých peněz také různých internetových nástrojů, ať již virtuálních měn¹¹, on-line peněženek¹² či služby on-line hazardu.¹³ Jelikož jsou transakce provedené skrze tyto prostředky prakticky nedohledatelné, za uložené či převedené peníze pak často nakupují různé, převážně luxusní zboží.¹⁴
- b) *Vrstvení*¹⁵ - provádění mnoha (vrstev) složitých finančních transakcí má ztížit možnost účetního dohledání původu peněz. Mezi využívané způsoby patří například opakovaný prodej a nákup různých finančních nástrojů, jako jsou dluhopisy, akcie, různé deriváty, převody peněz mezi bankami, investice do různých společností nebo převody peněz přes nastrčené společnosti v zemích, jejichž (mimo jiné) úprava bankovního tajemství¹⁶ velmi znesnadňuje pátrání po původu převáděných prostředků. Často dochází také k opakovanému přeprodávání luxusního zboží, uměleckých děl, drahých kovů či kamenů získaných v první fázi. Všechny tyto činnosti lze samozřejmě kombinovat.
- c) *Integrace*¹⁷ - cílem poslední fáze procesu vyprání špinavých peněz je získat prostředky legální cestou. Finanční instrumenty získané v předchozí fázi mohou sloužit jako zástava

⁸ *White-Collar Crime: Money Laundering* [online]. FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. [cit. 2015-07-17].

Dostupné z: <https://www.fbi.gov/about-us/investigate/white-collar/money-laundering>

⁹ QUIRK, Peter J. Money Laundering: Muddying the Macroeconomy. *Finance & Development*. March. 1997: 7-9.

Dostupné také z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1997/03/pdf/quirk.pdf>

¹⁰ Op. cit.

¹¹ Za všechny jmenujme např. bitcoin.

¹² Například PayPal či Moneybookers.

¹³ TheSecretsof Online Money Laundering. *MIT Technology Review* [online]. 2013 [cit. 2015-07-28]. Dostupné z:

<http://www.technologyreview.com/view/520501/the-secrets-of-online-money-laundering/>

¹⁴ RICHET, Jean-Loup. Laundering Money Online: a review of cybercriminals methods. *arXiv: arXiv preprints* [online]. 2013 [cit. 2015-07-28]. Dostupné z: <http://arxiv.org/abs/1310.2368>

¹⁵ QUIRK, Peter J. Money Laundering: Muddying the Macroeconomy. *Finance & Development*. March. 1997: 7-9.

Dostupné také z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1997/03/pdf/quirk.pdf>

¹⁶ Jde zejména o to, kolik informací banka požaduje po klientovi pro poskytování bankovních služeb, do jaké míry musí tyto údaje vydat represivním složkám a také jak moc je v praxi nucena toto učinit.

¹⁷ Op. cit.

pro půjčky. Společnosti, do nichž bylo v předchozím kroku investováno, mohou vyplácet či půjčovat peníze zpět, mohou si také nechat fakturovat výrazně vyšší částky za běžné zboží či služby dodávané tím, kdo pere peníze, či si mohou nechat fakturovat zcela smyšlené dodávky. V této fázi také zločinci prodávají dříve zakoupené zboží či „vybírají“ peníze uložené v on-line peněženkách nebo virtuálních měnách.

Nejenže je praní špinavých peněz průvodním jevem a nutnou podmínkou pro existenci organizovaného zločinu s jeho negativními socio-ekonomickými důsledky, praní špinavých peněz může mít za jistých okolností i velmi významné makroekonomické následky. Jsou k němu totiž často využívány společnosti či přímo banky nebo jiné finanční instituce jen k tomuto účelu založené v málo rozvinutých zemích, jejichž korporátní a finanční legislativa je velmi benevolentní anebo není její dodržování dostatečně vynucováno, nebo dokonce umožňuje zachovat anonymitu vlastnické struktury společností.¹⁸ Taková země se může stávat čím dál atraktivnější pro praní špinavých peněz. Přiteče-li do ní jen zlomek peněz, které ve světové ekonomice ročně vyperou, odhadem 2 – 5 % světového HDP¹⁹, způsobí to značné makroekonomické potíže jako například výkyvy v kurzu měny. Dojde také k reálnou ekonomickou aktivitou nepodloženému nárůstu životní úrovně a vůbec k orientaci celé ekonomiky na finanční sektor, jehož nepřiměřené zbytnění může například po případném odlivu kapitálu mimo zemi působit obrovské potíže.^{20,21}

Skutečnost, že dochází k praní špinavých peněz, nebo jen takové podezření, může také vést k narušení důvěry ve finanční instituce.²² Prané peníze jsou totiž často investovány do rizikových instrumentů, což nepřispívá, vzhledem k jejich velkému objemu, stabilitě finančních trhů. Manažeři bank, potažmo banky samotné, podílející se vědomě na praní špinavých peněz, mají tendenci riskovat i mimo nápomoc k praní špinavých peněz, obecně například pracují s rizikovějšími instrumenty, což banky vystavuje dalším rizikům.²³

Mezinárodní iniciativy v boji proti praní špinavých peněz tedy nemusí přispívat jen k omezování mezinárodní organizované kriminality a jejích potenciálně negativních socio-ekonomických

¹⁸ THONY, Jean-François. *Money Laundering and Terrorism Financing: An Overview* [online]. 2002 [cit. 2015-07-17]. IMF External Publications. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/np/leg/sem/2002/cdmfl/eng/thony.pdf>

¹⁹ *Money-Laundering: Money-Laundering and Globalization* [online]. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/globalization.html>

²⁰ Op. cit.

²¹ SCOTT, David. *Money Laundering and International Efforts to Fight It. Public Policy for the Private Sector*. May 1995, (Note No. 48): 1-4. Dostupné také z:

<http://siteresources.worldbank.org/EXTFINANCIALSECTOR/Resources/282884-1303327122200/048scott.pdf>

²² BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. *Sound management of risks related to money laundering and financing of terrorism* [online]. Basel: Bank for International Settlements, 2014 [cit. 2015-07-17]. ISBN 92-9197-313-0. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbs275.pdf>

²³ QUIRK, Peter J. *Money Laundering: Muddying the Macroeconomy. Finance & Development*. March. 1997: 7-9. Dostupné také z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1997/03/pdf/quirk.pdf>

dopadů. Mohou také přispět k tomu, že rozvíjející se státy nebudou tolik náchylné k rizikům spojeným s šoky na globálních finančních trzích a budou mít větší šanci na dlouhodobě udržitelný rozvoj, který nebude uměle živen lákáním „špinavých peněz“ do jejich jurisdikcí.

2.2 Historický vývoj boje proti praní špinavých peněz a současný stav

Dřívější mezinárodní iniciativy přispívající k boji proti praní špinavých peněz můžeme rozdělit podle cíle na dvě skupiny: motivované bojem proti mezinárodnímu organizovanému zločinu, zejména proti obchodu s drogami, a motivované harmonizací pravidel fungování bank a jejich regulací. Tyto aktivity jsou nyní podporovány i *Mezinárodním měnovým fondem* (International Monetary Fund, dále také IMF) a *Skupinou Světové banky* (World Bank Group, dále také WB), tyto instituce také začaly vyvíjet na poli boje proti praní špinavých peněz i své vlastní aktivity.²⁴

Počátky mezinárodního úsilí v boji proti praní špinavých peněz se datují na konec 80. let 20. století. Roku 1988 byla na žádost *Valného shromáždění OSN* (UN General Assembly, dále také UNGA) svolána konference, jejímž výstupem byla *Úmluva proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami* (United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, dále také Vídeňská úmluva²⁵).²⁶ Přestože tato úmluva uvádí zejména přímá opatření, která mají státy proti obchodu s drogami podniknout, a ukládá jim, že mají činy spojené s pěstováním drog a s obchodem s nimi přísně postihovat, zabývá se i praním špinavých peněz.²⁷

Roku 1997 vznikl sloučením několika organizací operujících pod OSN *Úřad OSN pro drogy a kriminalitu* (United Nations Office on Drugs and Crime)²⁸, který ještě téhož roku spustil *Globální program proti praní špinavých peněz* (Global Programme against Money Laundering), výzkumný projekt ve spolupráci s některými z institucí zmíněnými níže.²⁹ Na dvacátém

²⁴ Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT): Reference Materials. INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Imf.org: About the IMF* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/np/leg/amlcft/eng/aml4.htm>

²⁵ Takto budeme *Úmluvu proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami* označovat je pro účely našeho textu, protože se s tímto označením lze setkat v literatuře věnované námi pojednávanému tématu. Ovšem jako *Vídeňská úmluva* může být obecně označeno značné množství dohod uzavřených ve Vídni.

²⁶ UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances* [online]. New York: United Nations [cit. 2015-07-17]. ISBN 92-9197-313-0. Dostupné z: http://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

²⁷ V článku 2, bodě 1, písmenech b a c požaduje po k úmluvě přistoupivších stranách, aby ve svém právním řádu kriminalizovaly převod či proměnu majetku, jeho nabytí či užívání a zatajení či skrytí jeho původu, je-li známo, že pochází z činnosti spojené s obchodem s drogami. Preambule a další články vyzývají strany úmluvy ke spolupráci při boji proti obchodu s drogami, například výměnu informací mezi státy v rámci vzájemné právní pomoci (článek 7)

²⁸ *About UNODC* [online]. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/about-unodc/index.html?ref=menutop>

²⁹ UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *Global Programme against Money Laundering: Mandate* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/documents/money-laundering/GPML-Mandate.pdf>

zvláštním zasedání UNGA roku 1998 byla přijata *Politická deklarace a akční plán proti praní špinavých peněz*, ta ovšem pouze vyzývá v bodech 15 a 16 státy, aby posílily spolupráci na mezinárodní a regionální úrovni k potírání praní špinavých peněz a aby implementovaly příslušná ustanovení Vídeňské úmluvy.³⁰

V kontextu boje proti praní špinavých peněz není možné opomenout *Mezinárodní úmluvu o potlačování financování terorismu* (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism)³¹ z roku 1999. Financování terorismu totiž velmi blízce souvisí s praním špinavých peněz, a to dvěma způsoby: teroristické skupiny na svou činnost často získávají peníze kriminální činnostmi, perou tedy peníze jako jiní zločinci. Financování terorismu je nadto nelegální, i když peníze mají legální původ. Teroristické organizace proto používají také metody podobné praní špinavých peněz, aby ochránily své dárce.³² Třebaže tato mezinárodní úmluva neobsahuje žádná nová opatření pro boj s praním špinavých peněz, je významné, že jej spojuje s financováním terorismu, který je mezinárodně nahlížen jako závažnější problém než mezinárodní organizovaný zločin, a tedy zvyšuje naléhavost nutnosti boje proti praní špinavých peněz.³³

Posledními významnými mezinárodními úmluvami, které se týkají praní špinavých peněz a zavazují státy k přijetí nových opatření k posílení boje proti němu, jsou *Úmluva OSN proti mezinárodnímu organizovanému zločinu* (United Nations Convention against Transnational Organized Crime, dále také Palermská úmluva)³⁴ z roku 2000 a také *Úmluva OSN proti korupci* (United Nations Convention Against Corruption)³⁵ z roku 2003. O boji proti praní špinavých peněz pojednává první v článku 7 a druhá v článku 14. Úmluva OSN proti korupci obsahuje všechna ustanovení Palermské úmluvy o boji proti praní špinavých peněz. Signatáři úmluv jsou vyzváni k tomu, aby:³⁶

³⁰ UNITED NATIONS. *Political Declaration: Action plan against Money Laundering* [online]. [cit. 2015-07-17]. General Assembly of the United Nations: 20th Special Session. Dostupné z: <http://www.un.org/ga/20special/poldecla.htm>

³¹ UNITED NATIONS. *International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.un.org/law/cod/finterr.htm>

³² *Money-Laundering: Introduction to Money-Laundering* [online]. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/introduction.html>

³³ UNITED NATIONS. *International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.un.org/law/cod/finterr.htm>

³⁴ UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *United Nations Convention against Transnational Organized Crime* [online]. New York: United Nations, 2004 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>

³⁵ UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *United Nations Convention against Corruption* [online]. New York: United Nations, 2004 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf

³⁶ Op. cit.

- zavedli regulační rámec pro své bankovní i nebankovní finanční instituce, aby tyto získávaly identifikační údaje o svých klientech, uchovávaly je a hlásily podezřelé operace;
- umožnili příslušným soudním a represivní složkám sdílení informací v rámci mezinárodní spolupráce;
- zavedli sledování elektronického obchodování s finančními instrumenty tak, aby vždy bylo možné zjistit přesné informace o zadavateli transakce;
- spolupracovali na všech úrovních s ostatními státy pro vytváření efektivních metod boje proti praní špinavých peněz a řídili se doporučeními vzniknuvšími z této spolupráce.

Roku 1989 také vznikla jako výsledek pařížského summitu skupiny G-7 *Financial Action Task Force* (dále také FATF). FATF je mezivládní organizace, která nyní sdružuje 36 členů, zabývá se studiem a monitorováním trendů v praní špinavých peněz, sleduje národní i mezinárodní snahy v oblasti boje proti praní špinavých peněz a na základě těchto činností vydává doporučení.³⁷ První verzi svých *Čtyřiceti doporučení* vydala FATF již v roce 1990, následovala přepracovaná verze reflektující vývoj v oblasti praní špinavých peněz v roce 1996, nejnovější verze těchto doporučení pochází z roku 2012 a obsahuje také devět doporučení namířených k potlačování financování terorismu. V první řadě vyzývá FATF vlády k tomu, aby implementovaly všechna opatření předepsaná Vídeňskou a Palermskou úmluvou k posílení mezinárodní spolupráce. V zásadě FATF doporučuje totéž, co vyžaduje Palermská úmluva, tedy aby banky a jiné finanční, v případě potřeby i nefinanční, ale dotčené instituce:

- získávaly a uchovávaly data o svých klientech, sledovaly a hlásily podezřelé transakce;
- implementovaly účinné mechanismy vnitřní kontroly a evidovaly informace o zahraničních transakcích a ztřeštěně monitorovaly peněžní toky do nebo z rizikových zemí;
- doporučuje také vládám rozšířit pravomoci vyšetřovacích složek a regulátorů finančních institucí;

³⁷ *About Us: Who we are* [online]. FINANCIAL ACTION TASK-FORCE. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/pages/aboutus/>

- tito by také měli v rámci výkonu své funkce vynucovat, hodnotit a dohlížet na zavádění opatření boje proti praní špinavých peněz ve finančních institucích;
- doporučuje také zvýšení transparentnosti při zakládání a řízení firem.³⁸

Boji proti praní špinavých peněz se věnuje také *Basilejská komise pro bankovní dohled* (Basel Committee on Banking Supervision, dále také BCBS, založená roku 1974), která sdružuje centrální banky 22 států a operuje při *Bance pro mezinárodní platby*³⁹ (Bank for International Settlements).⁴⁰ BCBS zpracovává mezinárodně uznávaná pravidla pro banky a mnohé aspekty jejich provozu. Již v roce 1988 vydala dokument *Prevence zločinného využívání finančního systému pro účely praní špinavých peněz*, v roce 2001 významný dokument o tzv. náležité opatrnosti (due diligence) pro banky a v roce 2014 dokument *Správný management rizik souvisejících s praním špinavých peněz a financováním terorismu*.⁴¹ BCBS totiž upozorňuje, že účast banky či jen některých jejích manažerů na praní špinavých peněz podryvá důvěru v celý bankovní sektor, který je na ní založen, že účast banky v praní špinavých peněz jde často ruku v ruce s její účastí v sice legálních, ale velmi rizikových obchodech a aktivitách.⁴² Banka, jejíž manažeři se podíleli na odhaleném praní špinavých peněz, se může dostat do významných problémů z důvodu udělených pokut či jiných represivních či regulačních opatření na ni uvalených. BCBS proto vyzývá banky, aby implementovaly jí doporučená pravidla a postupy, a předcházely tak praní špinavých peněz.⁴³

Své standardy boje proti praní špinavých peněz a vůbec proti finanční kriminalitě v bankách vyvíjí a propaguje *Wolfsbergská skupina* (Wolfsberg Group), což je skupina 13 významných mezinárodních soukromých bank.⁴⁴

Ačkoliv by se mohlo zdát, že alespoň kriminalizace praní špinavých peněz vyplývající z Vídeňské úmluvy a základní opatření proti praní špinavých peněz vycházející z Palermské úmluvy jsou

³⁸ FINANCIAL ACTION TASK FORCE. *The FATF Recommendations: International Standards on Combating Money Laundering and Financing of Terrorism & Proliferation* [online]. 2012 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

³⁹ Banka pro mezinárodní platby je mezinárodní instituce sdružující 60 centrálních bank, mimo jiné jim poskytuje bankovní služby a také vyvíjí aktivity směřující k udržení rovnováhy v mezinárodním finančním systému, více informací k nalezení například zde: <http://www.bis.org/about/index.htm>

⁴⁰ Basel Committee on Banking Supervision: About the Basel Committee. *Bank for International Settlements: Monetary & financial stability* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.bis.org/bcbs/about.htm?m=3%7C14%7C573>

⁴¹ Basel Committee - Money laundering and terrorist financing. *Bank for International Settlements: Monetary & financial stability* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: http://www.bis.org/list/bcbs/tid_32/index.htm

⁴² BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. *Sound management of risks related to money laundering and financing of terrorism* [online]. Basel: Bank for International Settlements, 2014 [cit. 2015-07-17]. ISBN 92-9197-313-0. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbs275.pdf>

⁴³ Op. cit.

⁴⁴ Wolfsberg AML Principles. *Wolfsberg Group* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.wolfsberg-principles.com/>

zavedeny všude na světě, není tomu tak. Vídeňskou úmluvu podepsaly a ratifikovaly téměř všechny státy OSN a také například Evropská unie či Svatý stolec. Na rozdíl od Vídeňské úmluvy už Palermskou úmluvu, tedy úmluvu předepisující zavedení základních opatření proti praní špinavých peněz, nepodepsaly nebo zatím neratifikovaly mnohé státy, mezi nimi například Írán, Japonsko, Jižní Korea a KLDK,⁴⁵ tedy ani základní opatření proti praní špinavých peněz nemusí být všude zavedena. Podobně Úmluvu OSN proti korupci také mnohé státy OSN nepodepsaly či zatím neratifikovaly.^{46,47} Ovšem ani fakt, že stát úmluvu podepsal, nemusí nutně znamenat, že efektivně bojuje proti praní špinavých peněz.

V roce 1996 vyzývala výše zmíněná Politická deklarace signatářské státy Vídeňské úmluvy, aby v oblasti praní špinavých peněz implementovaly její ustanovení. Zpráva pro IMF z roku 2011,⁴⁸ která hodnotí přizpůsobení se mezinárodním standardům proti praní špinavých peněz u zemí celého světa, konstatuje, že: *„Výše středně příjmové a vysoko příjmové země sice kriminalizovaly praní špinavých peněz, ovšem nízké příjmové země se stále nepřizpůsobily mezinárodním standardům, případně stále přijímají příslušnou legislativu. Kriminalizace praní špinavých peněz stále není zcela v souladu s Vídeňskou a Palermskou úmluvou. Některé země, zejména nízké a níže středně příjmové země, stále kriminalizují pouze praní špinavých peněz v souvislosti s obchodem s drogami.“* Ve zprávě se navíc upozorňuje i na nízkou úspěšnost usvědčení, odsouzení a konfiskace majetku v konkrétních vyšetřovaných případech, vyšetřování těchto případů je složité a represivní složky často trpí nedostatkem zdrojů, aby je mohly účinně provádět.

Na vytváření podrobných mezinárodních standardů boje proti praní špinavých peněz se navíc podílí v rámci FATF a BCBS převážně rozvinuté státy, a to pouze některé, a jen některé velmi významné rozvíjející se státy.⁴⁹ Aby docílila opravdu mezinárodní implementace svých

⁴⁵ Status: United Nations Convention against Transnational Organized Crime. UNITED NATIONS. *United Nations Treaty Collection* [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z: <https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY>

⁴⁶ Status: United Nations Convention against Corruption. UNITED NATIONS. *United Nations Treaty Collection* [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z: <https://treaties.un.org/pages/viewdetails.aspx?src=ind>

⁴⁷ To ovšem v žádném případě nutně neznamená, že právě tyto státy nic proti praní špinavých peněz nepodnikají, či už vůbec že by jej třeba nekriminalizovaly.

⁴⁸ YEPES, Concepcion Verdugo. Compliance with the AML/CFT International Standard: Lessons from a Cross-Country Analysis [online]. 2011 [cit. 2015-07-17]. IMF External Publications. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2011/wp11177.pdf>

⁴⁹ Členy FATF jsou Argentina, Austrálie, Belgie, Brazílie, Čína, Dánsko, Finsko, Francie, Hong Kong, Island, Indie, Irsko, Itálie, Japonsko, Kanada, Jižní Afrika, Jižní Korea, Lucembursko, Mexiko, Německo, Nizozemsko, Nový Zéland, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Rusko, Řecko, Singapur, Spojené království, Spojené státy, Španělsko, Švédsko, Turecko, dále pak Evropská komise a Rada pro spolupráci v zálivu (GCC). Členy BCBS jsou Argentina, Austrálie, Belgie, Brazílie, Čína, Evropská unie, Francie, Hong Kong, Island, Indie, Indonésie, Itálie, Japonsko, Kanada, Jižní Afrika, Jižní Korea, Lucembursko, Mexiko, Německo, Nizozemsko, Rusko, Saudská Arábie, Singapur, Spojené království, Spojené státy, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko.

standardů, FATF spolupracuje s osmi FSRB (FATF-Style Regional Bodies, tedy *regionální organizace podobné FATF*), což jsou mezivládní organizace, jejichž cílem je mimo jiné boj proti praní špinavých peněz. FSRB mají podle instrukcí FATF⁵⁰ prosazovat implementaci standardů FATF svými členy a také provádět prověrky implementací těchto pravidel u svých jednotlivých členů. Vstup do nějaké FSRB znamená tedy jistý, ač neformální, závazek státu implementovat standardy FATF boje proti praní špinavých peněz. Téměř každý stát na světě už je nyní členem nějaké FSRB.⁵¹ Otázkou ovšem zůstává míra implementace doporučení FATF jeho nečleny a jinými než vyspělými zeměmi, a to i vzhledem k tomu, že tyto zaostávají i v zavádění základních opatření v boji proti praní špinavých peněz daných Vídeňskou a Palermskou úmluvou.⁵²

K implementaci standardů FATF se také vysocí představitelé členských států OSN zavázali v bodu 24 závěrečného aktu Třetí mezinárodní konference o financování pro rozvoj v roce 2015.⁵³ Vzhledem k dosavadní nepříliš značné úspěšnosti při implementaci standardů boje proti praní špinavých peněz by však tento závazek měl být podpořen praktickými činy a také například přímou podporou zemím, které se potýkají s problémy s ní, nebo sankcionováním zemí, které tato pravidla neimplementují.

Ovšem ani za přísného dohledu a nastavení striktních pravidel a tvrdých opatření pro potírání praní špinavých peněz se tomuto jevu asi nelze zcela vyhnout. Ačkoliv může mít stát zavedena všechna nutná opatření, a projít tedy prověrkou své politiky boje proti praní špinavých peněz, nelze vyloučit, že k praní špinavých peněz dojde, jak varuje IMF: „*jako posuzování splnění jiných standardů, nejsou hodnocení implementace opatření boje proti praní špinavých peněz auditů, a tedy nezkoumají míru dodržování příslušných pravidel jednotlivými finančními institucemi. V důsledku toho nemohou předvídat významné případy praní špinavých peněz nebo jim zabránit [...]*“⁵⁴ To může dokládat například nedávný skandál banky HSBC, přes níž byla prána obrovská množství špinavých peněz například mexických drogových kartelů,

⁵⁰ FINANCIAL ACTION TASK FORCE. *High-Level Principles and Objectives for FATF and FATF-style regional bodies*. [online]. 2012 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/High-Level%20Principles%20and%20Objectives%20for%20FATF%20and%20FSRBs.pdf>

⁵¹ *Countries* [online]. FINANCIAL ACTION TASK-FORCE. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/countries/>

⁵² Hodnocení implementace standardů FATF jednotlivými zeměmi můžete najít zde: <http://www.fatf-gafi.org/topics/mutualevaluations/>. Podobná hodnocení vydává například i IMF, k nalezení zde: <http://www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=175>.

⁵³ UNITED NATIONS. *Outcome document of the Third International Conference on Financing for Development: Addis Ababa Action Agenda* [online]. : 39 [cit. 2015-07-29]. Dostupné z: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/CONF.227/L.1

⁵⁴ INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Review of the Fund's Strategy on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* [online]. 2014 [cit. 2015-07-29]. IMF Policy Paper. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/022014a.pdf>

skončivší přiznáním banky, že její interní předpisy a dohled proti praní špinavých peněz byly „laxní“ a zaplacením téměř 2 miliard amerických dolarů jako vyrovnání s USA.⁵⁵

3 Mezinárodní spolupráce v boji proti daňovým únikům

3.1 Daňové úniky v souvislostech

Ačkoliv jsou daňové úniky mnohými zeměmi řazeny mezi praní špinavých peněz, vyhýbání se placení daní má výrazně odlišné příčiny i následky než legalizace výnosů z kriminální činnosti. Proto se jím mezinárodní komunita zabývá odděleně. S daňovými úniky se ve velké míře potýkají téměř všechny státy světa bez ohledu na to, jestli jsou vyspělé nebo rozvíjející se. V případě rozvinutých států se obvykle jedná sice rozsahem o značný problém, ovšem ne takový, že by ohrožoval jejich samotnou existenci, u rozvíjejících se států je situace mnohem závažnější. Daňové úniky v rozvíjejících se státech poukazují na špatný stav státu a také jej zapříčiňují. Nedostatek vybraných peněz na daních v rozvíjejících se státech se podepisuje na tom, že tyto státy nedovedou plnit dostatečně všechny své funkce, a tím pádem zpomalují jejich rozvoj. Rozsah problému může ilustrovat poměr daní k celkovému HDP země, který se v rozvíjejících zemích pohybuje mezi 10 až 20 %, zatímco ve vyspělých státech mezi 25 až 40 %.⁵⁶ Důvodů této disproporce lze nalézt mnoho a mohou se stát od státu lišit. Společnosti a jednotlivci se mohou placení daní v jistém státě vyhýbat, například protože je jeho daňová legislativa příliš složitá, sazby daní příliš vysoké či daňové břemeno je rozloženo nerovnoměrně, protože si stát nedokáže placení daní vynutit či protože se o to ani nesnaží. Toto se často děje u států, jejichž rozpočtové příjmy pocházejí například z těžby nerostných surovin. Daňové úniky z rozvíjejících se zemí jsou, spolu s například repatriací zisků zahraničních společností, jedním ze způsobů odlivu kapitálu. Jeho objem dosahuje až stovek miliard dolarů ročně.⁵⁷

Pro rozvíjející se země je právě vytvoření stabilního, funkčního a efektivního systému daňové správy prvním krokem k dlouhodobému udržitelnému rozvoji. Tímto se totiž stanou méně závislými na výnosech z těžby nerostných zdrojů, na zahraničních investicích, které jsou sice obecně prospěšné rozvoji, ale mezi nimi existují i investice s celkově výrazně negativním

⁵⁵ HSBC money laundering report: Key findings. BRITISH BROADCASTING COMPANY. *BBC: News* [online]. 11. prosinec 2012. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/business-18880269>

⁵⁶ EUROPEAN COMMISSION. *Tax and Development: Cooperating with Developing Countries on Promoting Good Governance in Tax Matters* [online]. Brussels, 2010 [cit. 2015-07-17]. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/com_reports/taxation/com%202010%29163_en.pdf

⁵⁷ FUEST, Clemens a Nadine RIEDEL. *Tax Evasion and Tax Avoidance in Developing Countries: The Role of International Profit Shifting* [online]. Oxford: Oxford University Centre for Business Taxation [cit. 2015-07-17]. Working Papers. Dostupné z: http://www.sbs.ox.ac.uk/sites/default/files/Business_Taxation/Docs/Publications/Working_Papers/Series_10/WP1012.pdf

dopadem, a na mezinárodní pomoci. Vhodné rozvržení daňového zatížení a stabilní daňový systém může pomoci zdravému rozvoji ekonomiky a vyšší příjem z daní umožní státu poskytovat kvalitnější služby svým občanům. Ovšem u rozvinutých zemí se ukazuje, že jen tato opatření nestačí.

Rozvinuté země také čelí daňovým únikům podobně jako rozvíjející se země. Nadnárodní korporace a majetní jednotlivci nezřídka věnují spousty prostředků k tzv. daňové optimalizaci, snaží se tedy využít slabin daňových pravidel a svého působení v několika státech zároveň k tomu, aby nakonec na daních odvedli co nejméně. Případně se přímo snaží metodami podobnými praní špinavých peněz placení daní vyhnout zcela, nebo převést realizaci svých výnosů do nějaké země, tzv. daňového ráje, kde jsou daně velmi nízké a jehož politika v oblasti bankovního tajemství a transparentnosti vlastnictví a řízení firem je pro ně vhodně nastavená.⁵⁸ Ovšem díky tomu, že se jedná již o fungující státy, které poskytují svým občanům celou řadu služeb, jež je nutno financovat, vyspělé země se snaží proti daňovým únikům mnohem tvrději bojovat než rozvíjející se země. Právě mezi vyspělými státy pak začínají vznikat mezinárodní iniciativy boje proti daňovým únikům.

3.2 Boj proti daňovým únikům na mezinárodní úrovni

Mezinárodní spolupráce na poli daní se datuje již od 20. let minulého století, kdy Společnost národů uznala důležitost snah o zamezení dvojímu zdanění.⁵⁹ Operuje-li totiž jednotlivec ve dvou zemích, například je občanem jedné a ve druhé pracuje, může mu vzniknout povinnost hradit daně ze stejného příjmu v obou těchto zemích. Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění se právě tyto situace snaží ošetřit, a tak zabránit tomu, aby jednotlivec hradil daně v plném rozsahu v obou zemích. Tyto smlouvy jsou ale v naprosté většině jen dvojstranné a mezi sebou se mohou výrazně lišit. Ustanovují však jistý systém řešení sporů v oblasti daní mezi dvěma státy a mechanismy výměny informací mezi nimi. Také mohou přispívat k jisté harmonizaci daňových systémů států, které dohodu uzavřely. Na tomto poli se angažuje také OSN, která například vydává a aktualizuje *Modelovou úmluvu o zamezení dvojího zdanění mezi rozvíjejícími se a rozvinutými státy* (Model Nations Double Taxation Convention),⁶⁰ podobné

⁵⁸ Daňová optimalizace ovšem není obecně nelegální a ti, kteří ji provádějí, se snaží pohybovat, ačkoliv velmi těsně, stále v legální oblasti. Daňová optimalizace může také přispívat k jisté zdravé konkurenci mezi státy, která vede ke zlepšování správy daní.

⁵⁹ *Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting* [online]. OECD Publishing, 2013 [cit. 2015-07-17]. ISBN 9789264202702. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>

⁶⁰ UNITED NATIONS. *Model Double Taxation Convention between Developed and Developing Countries* [online]. New York: United Nations, 2011 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: http://www.un.org/esa/ffd/documents/UN_Model_2011_Update.pdf

modelové smlouvy publikuje také *Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* (Organization for Economic Cooperation and Development, dále OECD).⁶¹

Po dlouhou dobu ovšem tyto bilaterální smlouvy představovaly jedinou formu mezinárodní spolupráce v oblasti daní. První významnou multilaterální aktivitou týkající se daňové spolupráce byla *Úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech* (Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters, dále také Štrasburská úmluva) z roku 1988, která vznikla ze spolupráce OECD a Rady Evropy. V době, kdy přes hranice putuje velké množství zboží, kapitálu a osob, a kdy se díky moderním technologiím mohou komplexní globální transakce uskutečňovat během několika sekund, roste velmi významně i míra rizika daňových úniků. Jeden z důležitých nástrojů, jak proti nim bojovat na mezinárodní úrovni, vidí Rada Evropy a OECD právě ve sdílení informací mezi státy a ve vzájemné administrativní pomoci.

Štrasburská úmluva upravuje všechny možné formy administrativní spolupráce mezi státy v oblasti daní, a to výměnu informací (na vyžádání, spontánní, automatickou), daňová šetření, možnost participovat na daňových šetřeních, vymáhání daní a pravidla pro nakládání s dokumenty. Všemi těmito instituty se zabývá velmi podrobně, uvádí lhůty a podmínky, za nichž je možno žádost o spolupráci odmítnout. Štrasburská úmluva však jako významnou hodnotu uznává i základní práva daňových poplatníků, která jsou reflektována v celé úmluvě a zejména v tom, že všechna předávaná data jsou tajná: „*Jakékoliv informace získané v rámci této Úmluvy musí být stranou chráněny a musí s nimi být jednáno jako s tajnými, jako by byly získány podle domovského práva příslušné strany [...]*,” uvádí se v článku 22.

Respektujíc fakt, že oblast daní může být pro signatářský stát velmi citlivá, umožňuje Štrasburská úmluva tomuto státu přijmout ustanovení smlouvy jen o některých opatřeních nebo daná ustanovení neaplikovat na všechny daně. V úmluvě samotné je totiž její působnost vymezena prakticky na všechny daně.⁶²

Po svém vzniku v roce 1988 byla Štrasburská úmluva otevřena k podpisu jen členům OECD a Rady Evropy. V průběhu 90. let ji podepsalo a ratifikovalo jen několik málo států, těsně po přelomu tisíciletí byla podepsána dalšími. Roku 2011 byla upravena protokolem, který mění některá její ustanovení a zejména umožňuje i státům mimo OECD a Radu Evropy požádat o možnost k úmluvě přistoupit, tato žádost je pak schvalována konsenzem stávajících

⁶¹ OECD. *Articles of the OECD Model Tax Convention* [online]. 2014 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/treaties/2014-model-tax-convention-articles.pdf>

⁶² OECD. *Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters* [online]. Amended by the provisions of the Protocol. 2011 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/ENG-Amended-Convention.pdf>

signatářů. Po vstupu v platnost protokolem doplněné verze Štrasburské úmluvy výrazně narostl počet jejích signatářů, jichž je v letošním roce 70.⁶³ Takto vysoký počet signatářských států Štrasburské úmluvy je její nejsilnější stránkou. Signatářský stát už totiž pro sdílení informací nemusí složitě sjednávat příslušné bilaterální smlouvy o vzájemné administrativní spolupráci s ostatními signatáři, protože mu možnost využívat tyto instituty garantuje právě (a přímo) Štrasburská úmluva.⁶⁴

I když Štrasburská úmluva zaručuje svým signatářům právo na výměnu informací, stále se tak ve většině případů děje v režimu „na vyžádání“, protože sdílení informací „automaticky“ upravuje v článku 6 poněkud vágně. Výměna informací „na vyžádání“ se však ukazuje jako nedostatečná pro efektivní boj proti daňovým únikům.

Jako první na to reagovaly USA, které v roce 2010 schválily zákon *Foreign Account Tax Compliance Act* (FACTA), jenž má za cíl zamezit daňovým únikům občanů USA. FACTA mimo jiné ukládá zahraničním finančním institucím povinnost hlásit *Internal Revenue Service* (jedná se o federální daňový úřad) informace o účtech, které v nich mají otevřené američtí daňoví poplatníci nebo případně entity, v nichž drží američtí daňoví poplatníci významný podíl. Přičemž USA chtějí toto vynucovat tak, že zahraničním finančním institucím, které by neplnily závazky vyplývající jim z FACTA, zdaní některé transakce s americkými finančními institucemi srážkou 30 %.⁶⁵ To by ovšem fakticky zabránilo takové instituci operovat na americkém finančním trhu, což by v dnešní době globalizovaných finančních trhů bylo pro dotčenou finanční instituci katastrofou. Ovšem cizí finanční instituce jsou také vázány právem země, kde působí, a nemohou tak legálně vydávat data požadovaná FACTA do USA. Z toho důvodu uzavírají nyní USA s ostatními státy bilaterální smlouvy, které toto budou ošetřovat a umožní opatřením FACTA fungovat.

Právě FACTA a díkce článku 6 Štrasburské úmluvy: „[...] v souladu s postupy určenými vzájemnou dohodou dvě či více stran si budou automaticky vyměňovat informace [...]“, podnítily vznik iniciativy signatářů Štrasburské úmluvy, která by měla zajistit automatické sdílení informací pro daňové účely. V roce 2013 podpořilo zasedání skupiny G-20⁶⁶ návrh OECD na zavedení globálního standardu pro výměnu informací pro daňové účely a vyzvalo OECD,

⁶³ OECD. *Jurisdictions Participating in the Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters: Status as of 30 June 2015* [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z: http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/Status_of_convention.pdf

⁶⁴ TAX AND WORLD. *OECD Multilateral Convention On Mutual Administrative Assistance In Tax Matters: Guidance Flyer* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: http://www.taxandworld.com/wp-content/uploads/2014/01/Multilateral-Convention-On-Mutual-Administrative-Assistance-In-Tax-Matters_Guidance_Flyer.pdf

⁶⁵ *Corporations: Foreign Account Tax Compliance Act* [online]. INTERNAL REVENUE SERVICE. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.irs.gov/Businesses/Corporations/Foreign-Account-Tax-Compliance-Act-FATCA>

⁶⁶ Skupina 19 států světa s největšími ekonomikami spolu s Evropskou unií.

aby takový standard vyvinulo. Výsledkem práce OECD inspirované americkým zákonem FACTA, pokrokem v této oblasti učiněným Evropskou unií,⁶⁷ a také globálními standardy boje proti praní špinavých peněz je *Standard pro automatickou výměnu informací o finančních účtech v oblasti daní* (Standard on Automatic Exchange of Financial Information in Tax Matters nebo také zkráceně Common Reporting Standard, dále CRS) z roku 2014.⁶⁸ Uvedený standard pro automatickou výměnu informací na základě článku 6 Štrasburské úmluvy do praxe zavádí *Mnohostranná dohoda o automatické výměně informací o finančních účtech* (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information). Tato dohoda byla otevřena k podpisu na daňové konferenci v Berlíně v roce 2014 a od té doby ji podepsalo na několik desítek států a území (61 k 4. červnu 2015), včetně několika tzv. daňových rájů, jako Bermudy, Britské Panenské ostrovy či Kajmanské ostrovy. První výměny informací podle CRS by se měly mezi signatáři dohody uskutečnit v září 2017, někteří signatáři se připojí až o rok později.^{69,70}

Takto široké zavedení jednotného standardu pro výměnu informací povede k mnohem efektivnějšímu boji proti daňovým únikům v zúčastněných zemích. Výměna informací o finančních účtech bude rovněž velmi významná pro boj proti praní špinavých peněz, ostatně ten akcentuje i preambule protokolem doplněné verze Štrasburské úmluvy. Ovšem zavedení CRS skýtá také mnoho otázek. Mimo možných problémů s ochranou osobních údajů a práv daňových poplatníků například fakt, že jde o velmi významný zásah do bankovního tajemství. Vystává také otázka o zapojení rozvojových zemí k systému CRS a vůbec ke Štrasburské úmluvě.

Ačkoliv jsou totiž jak Štrasburská úmluva, tak i Mnohostranná dohoda o automatické výměně informací o finančních účtech teoreticky otevřeny k podpisu kterémkoliv státem, přístup k nim pro rozvíjející se státy je velmi složitý. Přistoupení státu sice získá právo automaticky dostávat dohodnuté informace, ovšem musí je také vydávat v řádné formě, což může být pro rozvíjející se státy s nedostatečně vyvinutou administrativou velmi složité. Ostatně počet afrických signatářů toto ilustruje. Štrasburskou úmluvu podepsaly Ghana, Jihoafrická republika a Nigérie,

⁶⁷ EUROPEAN COMMISSION. Taxation and Customs Union: Personal Tax: Taxations of savings [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/personal_tax/savings_tax/rules_applicable/index_en.htm

⁶⁸ OECD. *Exchange of information: Standard for Automatic Exchange of Financial Information in Tax Matters* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/standard-for-automatic-exchange-of-financial-information-in-tax-matters.htm>

⁶⁹ OECD. *Exchange of information: Multilateral competent authority agreement* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/multilateral-competent-authority-agreement.htm>

⁷⁰ OECD. *Signatories of the Multilateral Competent Authority Agreement and Intended First Information Exchange Date: Status as of 4 June 2015* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/MCAA-Signatories.pdf>

pouze první dva pak podepsaly i mnohostrannou dohodu.⁷¹ Přitom jsou to právě rozvíjející se státy, pro něž daňové úniky představují svým dopadem mnohem výraznější problém. Nezdá se však, že by byly vyslyšeny návrhy některých neziskových organizací, aby se rozvojové země mohly do systému sdílení informací zapojit pouze tak, že by informace přijímaly.⁷²

Ani sdílení informací není dost účinnou zbraní v boji proti daňovým únikům a dost silným nástrojem pro zvýšení daňového příjmu, řeší totiž spíše následky než příčinu. Díky sdílení informací se budou lépe odhalovat daňové úniky, což může odradit případné další pachatele vůbec od pokusu o ně. Sdílené informace pomohou daňovým úřadům zvýšit přehled o daňových poplatnících. Proti daňovým únikům je však nutné bojovat i jinak. Mezinárodní prostředí, kdy v každém státě platí velmi složité a navzájem výrazně odlišné daňové zákony, sazby daní se liší a každý stát umožňuje jiné výjimky, přímo nahrává daňovým únikům či daňové optimalizaci. Mnohdy je velmi těžké odlišit legální od nelegálního.⁷³ Klíč k účinnému boji proti daňovým únikům, či možná k lepšímu výběru daní, tedy leží v harmonizaci daňových pravidel, účetních standardů a administrativních povinností daňových poplatníků.⁷⁴ Navíc v dnešní digitální ekonomice je těžké určit, kde se odehrávají obchodní aktivity mnohých společností, a tedy zvolit, komu mají odvádět daně. Typicky se jedná o on-line operující společnosti.⁷⁵

Oblast daní ale představuje pro každý stát významnou složku jeho suverenity. Mezinárodní aktivity s cílem harmonizovat daňová prostředí se tedy téměř neodehrávají. Prakticky jedinou mezinárodní iniciativou na tomto poli je *Akční plán proti BEPS* (z anglického Base Erosion and Profit Shifting, což znamená „eroze daňové báze a přesun zisků“), který vypracovala OECD na popud skupiny G-20 a jež se zabývá daňovou optimalizací či daňovými úniky nadnárodních korporací. V rámci tohoto projektu se OECD snaží zapojit i nečlenské, tedy zejména rozvíjející se, země do debaty o tématu, které se jich tak bolestně dotýká. Stále však práce OECD v této oblasti přináší pouze nezávazné výstupy a výzvy. V samotném Akčním plánu OECD říká: „[...]k odvrácení zhoršení problémů [s daňovou optimalizací, daňovými úniky firem] je třeba zásadní krok od politických hráčů. Nečinnost v této oblasti by totiž pravděpodobně vyústila

⁷¹ OECD. *Signatories of the Multilateral Competent Authority Agreement and Intended First Information Exchange Date: Status as of 4 June 2015* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/MCAA-Signatories.pdf>

⁷² OECD's plan to end bank secrecy blasted by activists. BOLAND-RUDDER, Hamish. *The International Consortium of Investigative Journalists* [online]. Center for Public Integrity, 23. červenec 2014 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.icij.org/blog/2014/07/oecd-plan-end-bank-secrecy-blasted-activists>

⁷³ VON HALDENWANG, Christian a Uwe KERKOW. *The International Battle Against Tax Fraud and Evasion. German Development Institute: Post 2015* [online]. 16/2013: 1-4 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: http://www.die-gdi.de/uploads/media/BP_16.2013.pdf

⁷⁴ Op. cit.

⁷⁵ *Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting* [online]. OECD Publishing, 2013 [cit. 2015-07-17]. ISBN 9789264202702. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>

*v to, že by některé vlády prakticky přišly o výnosy z daní pro společnosti, že by se vytvořily soupeřící soubory mezinárodních standardů v této oblasti a současný [mnohostranný] rámec založený na konsenzu by byl nahrazen jednostrannými opatřeními, což by vedlo ke světovému daňovému chaosu a k masivnímu návratu dvojího zdanění."*⁷⁶

Podle značné intenzity jednání o daních a významného místa věnovaného daním v jejím závěrečném aktu se zdá, že se na Třetí mezinárodní konferenci o financování pro rozvoj v roce 2015 opravdu začalo diskutovat o široké mezinárodní spolupráci v oblasti daní. V bodě 27 závěrečného aktu se píše: „Zavazujeme se [vysocí představitelé zúčastněných států] *relativně zvýšit míru mezinárodní spolupráce v oblasti daní. Vyzýváme země, aby v souladu se svými možnostmi přijaly taková opatření, která posílí transparentnost [...], a postupně směřovaly k automatické výměně příslušných informací [...]*." ⁷⁷ Ovšem i v této oblasti mnohým zemím schází zdroje k tomu, aby mohly tento závazek naplnit. Pro mezinárodní společenství se tedy otevírá prostor, jak zcela konkrétně jednat v zájmu naplnění vytýčených cílů.

4 Závěr

Praní špinavých peněz a daňové úniky jsou formami mezinárodní finanční kriminality s nejzávažnějšími socio-ekonomickými dopady. Svět, jehož rostoucí ekonomická provázanost a technologická vyspělost vytvářejí pro zločin stále nové možnosti, musí začít proti mezinárodní finanční kriminalitě bojovat. Ačkoliv se zdá, že jde o „zločiny bez obětí“, faktem je, že bez praní špinavých peněz by nemohl prakticky fungovat mezinárodní organizovaný zločin, jenž si obzvláště v rozvojových zemích stále žádá mnoho obětí. „Obětmi“ daňových úniků jsou potom občané států, které nedovedou vybrat dostatek prostředků na to, aby vůbec mohly fungovat, nebo na to, aby mohly svým občanům poskytovat kvalitní služby. I problém daňových úniků se dotýká bolestněji rozvojových než vyspělých států. Ovšem mezinárodní iniciativy v boji proti praní špinavých peněz i v boji proti daňovým únikům jsou v režii právě vyspělých států. Navíc v některých oblastech míra mezinárodní spolupráce zdaleka neodpovídá závažnosti problému.

Boj proti praní špinavých peněz na mezinárodní úrovni se pojí zejména se třemi úmluvami OSN, a to Vídeňskou úmluvou, Palermskou úmluvou a Úmluvou OSN proti korupci. Vídeňská úmluva ukládá mimo jiné signatářským státům kriminalizovat praní špinavých peněz, Palermská úmluva pak svým signatářům předepisuje základní pravidla, která mají závest, aby praní špinavých peněz zabránilo či jej učinilo snáze odhalitelným. Vídeňskou úmluvu sice

⁷⁶ *Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting* [online]. OECD Publishing, 2013 [cit. 2015-07-17]. ISBN 9789264202702. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>

⁷⁷ UNITED NATIONS. *Outcome document of the Third International Conference on Financing for Development: Addis Ababa Action Agenda* [online]. : 39 [cit. 2015-07-29]. Dostupné z: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/CONF.227/L.1

ratifikovaly téměř všechny státy světa, to však nelze říct o Palermské úmluvě, kterou několik významných států doposud neratifikovalo, nebo vůbec nepodepsalo. Ovšem tyto úmluvy by měly sloužit pouze jako základ v implementaci opatření k zamezení praní špinavých peněz. Mnohem sofistikovanější a podrobnější doporučení, jak proti praní špinavých peněz bojovat, dává vládám FATF a bankám BCBS. Jimi navrhovaná opatření jsou sice označována jako mezinárodní standardy, zda jsou implementovány opravdu mezinárodně, je ovšem otázkou. Navíc FATF i BCBS jsou organizace prakticky pouze pár desítek vyspělých států.

Platí-li, že mezinárodní iniciativy v boji proti praní špinavých peněz jsou záležitostí spíše vyspělých států, v oblasti boje proti daňovým únikům tomu tak je zcela. K jediné významné úmluvě k této problematice, Štrasburské úmluvě, která zakotvuje výměnu informací mezi signatáři a možnost účastnit se daňového šetření v jiné signatářské zemi, měli do roku 2011 možnost připojit se pouze členové Rady Evropy a OECD, tedy nejvyspělejší státy světa. I nyní však je pro rozvojové státy velmi složité se ke Štrasburské úmluvě připojit, protože jejich administrativa často nestačí na to, aby splnila podmínky z ní vyplývající. Rozvinuté státy přitom v oblasti boje proti daňovým únikům budou spolupracovat ještě úžeji, od roku 2017 bude mezi nimi probíhat automatická výměna některých informací důležitých pro daňová řízení podle společného standardu. K této automatické výměně se navíc zavázala i mnohá území označovaná jako daňové ráje. Nejenže spolupráce v této oblasti téměř nezahrnuje rozvíjející se země, tato spolupráce se zejména nedotýká hlavní příčiny daňových úniků, totiž výrazných rozdílů v daňových systémech jednotlivých zemí. Třebaže například OECD varuje před možnými nebezpečími nečinnosti v této oblasti, nezdá se, že by státy chtěly vyvíjet nějakou opravdu širokou iniciativu v tomto ohledu.

Otázky k přípravě na jednání

- Podepsal Vámi zastupovaný stát Vídeňskou a Palermskou úmluvu? Implementuje jejich ustanovení? Přijímá váš stát doporučení FATF?
- Zavedl Váš stát nějaké neobvyklé, ale účinné opatření proti praní špinavých peněz? Jak byste proti praní špinavých peněz bojovali vy?
- Jaký je zhruba rozsah daňových úniků ve Vašem státě? Vybírá Váš stát dobře daně? Připojil se ke Štrasburské úmluvě a CRS či o to chce usilovat?
- Jak by Váš stát mohl vybírat daně lépe? Napadá Vás nějaké opatření, které by bylo možné zavést, či nějaký parametr daňového systému, který bylo možné změnit, jak?
- Proč nechtějí státy harmonizovat své daňové systémy? Jak byste je k alespoň nějaké harmonizaci přiměli?

Doporučené zdroje

- **Rozcestník IMF** k materiálům o boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu (<http://www.imf.org/external/np/leg/amlcft/eng/aml4.htm>).
- Oficiální stránky **UNODC** (www.unodc.org).
- Oficiální stránky **OECD** k daním (www.oecd.org/ctp).
- Oficiální stránky **FATF** (www.fatf-gafi.org).
- Oficiální stránky **BCBS** (www.bis.org/bcbs).

Použité zdroje

About UNODC [online]. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/about-unodc/index.html?ref=menutop>

About Us: Who we are [online]. FINANCIAL ACTION TASK-FORCE. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/pages/aboutus/>

Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting [online]. OECD Publishing, 2013 [cit. 2015-07-17]. ISBN 9789264202702. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>

Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT): Reference Materials. INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Imf.org: About the IMF* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/np/leg/amlcft/eng/aml4.htm>

Basel Committee on Banking Supervision: About the Basel Committee. *Bank for International Settlements: Monetary & financial stability* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.bis.org/bcbs/about.htm?m=3%7C14%7C573>

Basel Committee - Money laundering and terrorist financing. *Bank for International Settlements: Monetary & financial stability* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: http://www.bis.org/list/bcbs/tid_32/index.htm

BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. *Sound management of risks related to money laundering and financing of terrorism* [online]. Basel: Bank for International Settlements, 2014 [cit. 2015-07-17]. ISBN 92-9197-313-0. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbs275.pdf>

Corporations: Foreign Account Tax Compliance Act [online]. INTERNAL REVENUE SERVICE. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.irs.gov/Businesses/Corporations/Foreign-Account-Tax-Compliance-Act-FATCA>

Countries [online]. FINANCIAL ACTION TASK-FORCE. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/countries/>

Crime Areas: Financial Crime [online]. INTERPOL. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.interpol.int/Crime-areas/Financial-crime/Financial-crime>

EUROPEAN COMMISSION. *Tax and Development: Cooperating with Developing Countries on Promoting Good Governance in Tax Matters* [online]. Brussels, 2010 [cit. 2015-07-17].

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee . Dostupné z:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/com_reports/taxation/com%282010%29163_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. Taxation and Customs Union: Personal Tax: Taxations of savings [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/personal_tax/savings_tax/rules_applicable/index_en.htm

FINANCIAL ACTION TASK FORCE. *The FATF Recommendations: International Standards on Combating Money Laundering and Financing of Terrorism & Proliferation* [online]. 2012 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

FINANCIAL ACTION TASK FORCE. *High-Level Principles and Objectives for FATF and FATF-style regional bodies*. [online]. 2012 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

<http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/High-Level%20Principles%20and%20Objectives%20for%20FATF%20and%20FSRBs.pdf>

FUEST, Clemens a Nadine RIEDEL. Tax Evasion and Tax Avoidance in Developing Countries: The Role of International Profit Shifting [online]. Oxford: Oxford University Centre for Business Taxation [cit. 2015-07-17]. Working Papers. Dostupné z:

http://www.sbs.ox.ac.uk/sites/default/files/Business_Taxation/Docs/Publications/Working_Papers/Series_10/WP1012.pdf

HSBC money laundering report: Key findings. BRITISH BROADCASTING COMPANY. BBC: News [online]. 11. prosinec 2012. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

<http://www.bbc.com/news/business-18880269>

INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Review of the Fund's Strategy on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* [online]. 2014 [cit. 2015-07-29]. IMF Policy Paper. Dostupné z:

<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/022014a.pdf>

Money-Laundering: Introduction to Money-Laundering [online]. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

<http://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/introduction.html>

Money-Laundering: Money-Laundering and Globalization [online]. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

<https://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/globalization.html>

OECD. *Articles of the OECD Model Tax Convention* [online]. 2014 [cit. 2015-07-17].

Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/treaties/2014-model-tax-convention-articles.pdf>

OECD. *Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters* [online]. Amended by the provisions of the Protocol. 2011 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

<http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/ENG-Amended-Convention.pdf>

OECD. *Exchange of information: Standard for Automatic Exchange of Financial Information in Tax Matters* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/standard-for-automatic-exchange-of-financial-information-in-tax-matters.htm>

OECD. *Exchange of information: Multilateral competent authority agreement* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/multilateral-competent-authority-agreement.htm>

OECD. *Jurisdictions Participating in the Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters: Status as of 30 June 2015* [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z:

http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/Status_of_convention.pdf

OECD. *Signatories of the Multilateral Competent Authority Agreement and Intended First Information Exchange Date: Status as of 4 June 2015* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/MCAA-Signatories.pdf>

OECD's plan to end bank secrecy blasted by activists. BOLAND-RUDDER, Hamish. *The International Consortium of Investigative Journalists* [online]. Center for Public Integrity, 23. červenec 2014 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.icij.org/blog/2014/07/oecd-plan-end-bank-secrecy-blasted-activists>

QUIRK, Peter J. Money Laundering: Muddying the Macroeconomy. *Finance & Development*. March 1997: 7-9. Dostupné také z:

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1997/03/pdf/quirk.pdf>

RICHET, Jean-Loup. Laundering Money Online: a review of cybercriminals methods. *arXiv: arXiv preprints* [online]. 2013 [cit. 2015-07-28]. Dostupné z: <http://arxiv.org/abs/1310.2368>

SCOTT, David. Money Laundering and International Efforts to Fight It. *Public Policy for the Private Sector*. May 1995, (Note No. 48): 1-4. Dostupné také z:

<http://siteresources.worldbank.org/EXTFINANCIALSECTOR/Resources/282884-1303327122200/048scott.pdf>

Status: United Nations Convention against Corruption. UNITED NATIONS. *United Nations Treaty Collection* [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z:

<https://treaties.un.org/pages/viewdetails.aspx?src=ind>

Status: United Nations Convention against Transnational Organized Crime. UNITED NATIONS. *United Nations Treaty Collection* [online]. [cit. 2015-07-29]. Dostupné z:

<https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY>

TAX AND WORLD. OECD *Multilateral Convention On Mutual Administrative Assistance In Tax Matters: Guidance Flyer* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

http://www.taxandworld.com/wp-content/uploads/2014/01/Multilateral-Convention-On-Mutual-Administrative-Assistance-In-Tax-Matters_Guidance_Flyer.pdf

The Secrets of Online Money Laundering. *MIT Technology Review* [online]. 2013 [cit. 2015-07-28]. Dostupné z: <http://www.technologyreview.com/view/520501/the-secrets-of-online-money-laundering/>

THONY, Jean-François. *Money Laundering and Terrorism Financing: An Overview* [online]. 2002 [cit. 2015-07-17]. IMF External Publications. Dostupné z:

<http://www.imf.org/external/np/leg/sem/2002/cdmfl/eng/thony.pdf>

UNITED NATIONS. *International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.un.org/law/cod/finterr.htm>

UNITED NATIONS. *Model Double Taxation Convention between Developed and Developing Countries* [online]. New York: United Nations, 2011 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z:

http://www.un.org/esa/ffd/documents/UN_Model_2011_Update.pdf

UNITED NATIONS. *Outcome document of the Third International Conference on Financing for Development: Addis Ababa Action Agenda* [online]. : 39 [cit. 2015-07-29]. Dostupné z:

http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/CONF.227/L.1

UNITED NATIONS. *Political Declaration: Action plan against Money Laundering* [online]. [cit. 2015-07-17]. General Assembly of the United Nations: 20th Special Session. Dostupné z: <http://www.un.org/ga/20special/poldecla.htm>

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *Global Programme against Money Laundering: Mandate* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/documents/money-laundering/GPML-Mandate.pdf>

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *United Nations Convention against Corruption* [online]. New York: United Nations, 2004 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances* [online]. New York: United Nations [cit. 2015-07-17]. ISBN 92-9197-313-0. Dostupné z: http://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *United Nations Convention against Transnational Organized Crime* [online]. New York: United Nations, 2004 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>

VON HALDENWANG, Christian a Uwe KERKOW. The International Battle Against Tax Fraud and Evasion. *German Development Institute: Post 2015* [online]. 16/2013: 1-4 [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: http://www.die-gdi.de/uploads/media/BP_16.2013.pdf

White-Collar Crime: Money Laundering [online]. FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: https://www.fbi.gov/about-us/investigate/white_collar/money-laundering

Wolfsberg AML Principles. *Wolfsberg Group* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://www.wolfsberg-principles.com/>

YEPES, Concepcion Verdugo. Compliance with the AML/CFT International Standard: Lessons from a Cross-Country Analysis [online]. 2011 [cit. 2015-07-17]. *IMF External Publications*. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2011/wp11177.pdf/>

Top partneři

Generální partner
Pražského studentského summitu

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Univerzitní partner

Hlavní partner Modelu EU

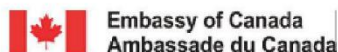
Partner jednání

Partner zahájení

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Mediální partner

Partner Chronicle

Za podpory

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky